

BARCS és VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer,
vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadó
Skribanek Géza.

Égész évre 8 kor, félévre 4 kor, negyedévre 2 kor.
Nyitottór sora 40 fillér
Hirdetések nagyság szerint

Alakítsunk gazdaköröket.

A „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének” múlt héten tartott nagy gyűlésén, továbbá az országos magyar gazdasági egyesület közgyűlésén elhangzott elnöki megnyitókban ismételtén egy oly eszme került napfényre, a melyet a mezőgazdasági szakirodalomnak egyik legtisztéletreméltóbb alakja, a boldog emlékü Korizmicz László már a hatvanas években vetett fel, de sajnos, annak érdekében nagyobb szabásu actió a mai napig sem tétetett. Értem a gazdakörök szervezését.

Korizmicz László 1866-ban írott „Gazdasági leveleiben” ezeket mondja: „A vidéki gazdasági egyesületek munkálkodásában a fő, a legfőbb súlyt nálunk viszonyainkat tekintve, azon eszközökre kellene fordítani, melyek a népnek gazdasági életét emelni és javítani képesek; magunkhoz emelnénk és csatolnánk ilyképen a földmivelő népet, mert látná és tudná azt, hogy az urak — amint a kaputos osztály a nép által még most is neveztetik — érte és érdekeiért tesz, költ és fáradozik akkor is,

mikor erre már semmi személyes anyagi indokból fakadó érdek nem létezik. És ezen eljárás megteremné gyümölcseit, nemcsak abban, hogy népünk gazdasági élete gyorsabb lendületet venne fejlődésben, hanem még abban is szeretete és csatlakozásában erősbödnék irányunkban.

Eme nagyjelentőségű szavakat csend követ, mert elvégre is azt, hogy történtek egyes elszigetelt kísérletek, a községi gazdakörök alakítására, s azok itt-ott tényleg létre is jöttek, fényes eredménynek nevezni nem lehet, — 1887-ben egy újabb lelkes pártfogóra talált az eszme: Kodolányi Antal személyében, a ki szövetségbe lépett gazdasági egyesületek hatodik nagygyűlésén már egy kész alapszabálytervezettel állt elő, még melegebb szeretettel ajánlván az ügyet a mezőgazdasággal foglalkozók figyelmébe.

Harminczhat év óta vajudik tehát a kérdés s még ma sem jutottunk messzebbre, mint a kedvezményezés stádiumába; pedig hogy e harminczhat esztendő alatt sokat, nagyon sokat lehetett volna már tenni mezőgazdaságunk érdekében, ezt bizonyára mindenki elismeri, a ki mezőgazda-

ságunk fejlődését teljes tárgyilagossággal bírálja.

De hagyjuk most ezt a kérdést. Vessünk fátyolt a multra és gondoljunk a jövővel. Legyünk bizalommal azon nemesen gondolkozó férfiak iránt, kik a mult szomorú tapasztalataiból merítenek erőt, és bátorságot arra, hogy a magyar gazdatársadalmat lábra állítsák. Támogassuk Károlyi Sándort, Desseffy Aurel és Majláth József grótoknak ama nagyjelentőségű actióját, mely a községi gazdakörök szervezésére irányul, s a melynek programját a mult heti nagygyűléseken oly lelkesen fejtegették.

Igaza van Desseffy Aurélnak hogy gazdasági egyesületeinknek legnagyobb baja az, miszerint a kis emberekkel, az egyszerű földmivesséssel nincsenek szoros kapcsolatban, s hogy ezen az állapoton változtatni kell. — A változtatás egyedüli célra vezető eszköze a községi gazdakörök megalakítása, a melyek egy részéről a községbeli kisebb birtokok mezőgazdasági ismeretinek gyarapítását volnának hivatva teljesíteni. S meggyőződésünk hogy ha látja majd a kisgazda, hogy ő nemcsak szellemileg találja fel a gazdakörökben érde-

T Á R C Z A.

Dalok.

I.

*Hej, de sok szép fényes csillag ragyog fenn,
Nekem is volt egy csillagom ide lenn,
Az is régen ott ragyog már az égen,
Letekint rám halvány csillag képében...*

*Úgy elfogja a szívemet valami,
Ha megszólal a tilinkó oda ki...
A mit úgy sir panasz hangon a fája:
Az volt az én kis angyalom nótája.*

II.

*Csittsátok madáréneke,
Dalos szellő tavaszkepek;
Kis csillagok fenn az égen...
Ti tudjátok, mi fáj nekem!*

*Kis tilinkó száraz fánon,
Sédüljön a dal halkán, lágyon:*

*Bimbót termő patak partján,
Élt egykor egy kékszemű lány...
Somogyi Géza.*

Karácsonyi történet.

(J. Krausz nyomán írta Monostori M.)
(Az Allatvédelemből)

Avval kezdem, hogy már csak egy pár nap volt hátra a karácsonyi szent ünnepekig.

Csunya, fagyó-olvadó, locs-pocs idő volt, és már sötétedett, mikor az apró gyerek-sereg az iskolából házafele igyekezett.

A házfedelek ereszéről mint valami üvegnyársak lógtak le a csepegő jégcsapok s az utat bokáig érő jeges sár lepte el.

Ebben a szutyakos időben totyogott házafele a kántor Imréné esőpsége, a kis Bözsike is, a maga vékonyka cipőjében, de jól beburkolva egy kendőbe úgy, hogy abból csak a két nagy szemé, és a hideg szélről pirosra festett orrócskája látszott ki,

azaz hogy a kendőhajtásból még a könyve és a palatáblája is.

Utja, mint máskor, most is az urasági tisztartóék portája előtt vezette el, ahol rendszerint egy nagy fehér szelindek kutya, a Bodri szaladt elébe.

Ez az állat igaz vonzalmat érzett az apró leányka iránt: iskolába ment, iskolából jövet hozzá szegődött, elkísérte jó darabig, aztán mikor Bözsi az eb fejét megsimogatva azt mondta, hogy: Nő, most eredj vissza Bodri, hát az megfordult s vissza-vissza nézegetve szépen hazatért.

Most is örvendezve, farkát csóválgatva szaladt a kutya a kis leány elébe. De mi történt? Az apró gyerek, aki máskor szives szavakkal, hizelegve, szeretettel fogadta kutya-barátját, szótalanul haladt tovább, talán észre se vevén a mellette ugrádozó állatot.

Valami motoszkálhatott az eszében; valami elfoglalta őt egészen. Az okos állat egy darabig csak igyekezett a figyelmet magára vonni, úgy, mint máskor. Megállt a tovavonuló gyerek mögött s vár-

keinek kielégítését, hanem az azokra való csoportosítás, anyagi érdekeinek felkarolásával is jár, be fog azokba lépni s e szervezetek működése olyan lesz, a mely humánitárius és szociál politikai irányban is meg fogja hozni az országnak ama eredményeket, a melyeket kívánunk.

Éppen ezért a legnagyobb lelkesedéssel emeljük fel szavunkat a községi gazdakörök szervezése érdekében s kérjük a földbirtokosokat, bérlőket, gazdatisztek, lelkészeket, jegyzőket, tanítókat, szóval mindazokat, kik a nép között élve, annak mezőgazdasági elmaradottságát napról-napra láthatják, karolják fel az eszmét s időt és fáradságot nem kimélve munkálkodjanak azon, hogy e gazdakörök minél nagyobb számban létesüljenek.

H i r e k.

— **A „barosi jótékony nőegylet** „működvelő színelőadással egybekötött táncestetélyét f. hó 4-én tartotta meg. — Megelégedésünkre constatáljuk, hogy ez a hozzá fűzött várakozásoknak fényesen megfelelt, a mit annál szívesebben látunk, mert zilált társadalmi viszonyaink mellett esemény számba megy, hogy egy működvelő előadást egyáltalán össze lehetett hozni. Nálunk a közérdek mindig szenved egyesek ki nem elégitett hiúsága miatt; a helyett, hogy örvendene, hogy akadnak olyanok, akik önzetlenül, csupán a nemes cél érdekében fáradságot és anyagi áldozatot sem kimélve törekcsenek — a jótékony egyesület érdekeit szolgálni — sokszor kicsinyes felfogással ép kerékkötői ezen hivatott elemek működésének. Utóvégre mindenki rendező vagy szereplő nem lehet. Valóban sajnálatra méltó, hogy voltak olyanok — akik — ebből kifolyólag mellőzést vélték kiolvasni; de úgy láttuk, hogy a mulatság ez által nem szenvedett, — mert úgy anyagilag, mint

ta, hogy visszatekint-e az reá. De nem tekintett, hanem sietve ment tovább s aztán eltűnt szegényes lakásuk kapujában.

Bizonyára nem tudta mire vélni Bodri ezt a viselkedést; felhegyezett fülét és farkát hát lekonyította, fejét lehajtotta és úgy somfordált be busan óljába. Voltak-e, lehetek-e ennek az állatnak a történet felett gondolatai, érzései — én nem tudom, de hiszem, hogy voltak, lehetek. Hiszen az egész iskola évben majdnem minden nap megismétlődött, megújult, megerősödött az ismeretség, a vonzalom, a szeretet és ragaszkodás a leányka és az eb között. S ugyan mi is lehetett az oka a kis Bözsi leány mai részvétlenségének? Lásuk csak, talán megtudjuk.

Bözsike hazaérve jó estét kívánt édes anyjának, aki egy asztalnál, lámpás mellett kötögetett. Gyászos, szegényes ruha volt a halvány arczu asszonyon s a mikor a his leányka karjait a kendőből kidugva s lábujjhegyre állva megölelte és megcsókolta, érezni vélte, hogy az ajk forró, a kéz hideg. Hát bizony nem csak kinn, hanem a szobában is hideg volt, mert a kályhában nem égett a tűz, mint tavaly

erkölcsileg — annyira sikerült, mint évek óta egy sem.

Jóllehet a meghívón nem állott hol tartják meg a színi előadást, talán a Pécsi Napló helybeli tudósítóján kívül — aki ezt valahol a vasuti parkban kereste mindenkit ott láttunk a színházban. Több embert be sem fogadhatott volna.

A függöny felgördültekor általános csudálkozást keltett a színpad izléses díszítése. Valóban az „Ősz és Tavasz“ című vigjáték a mely fürdő helyen játszódik le, egy kellemes virágkertbe vezetett bennünket. Ezen kellemes benyomást még fokozta Deutsch Margit k. a. megjelenése ki Berta szerepében — a fiatal szerelmes leányt, gyönyörű alakja-, üde arczával — annyi bájjal adta, hogy a közönséget teljesen magával ragadta. Ha hozzá tesszük, hogy a k. a. bécsi, úgy csak dicséretére mondhatjuk, hogy úgy pörgött ajkairól a magyar szó, mint az édes méz. Stern Janka k. a. mint Antonia, — értelmes jól felfogott játékkal érdemelte ki a sűrű tapsokat. Csalódott szívének keservei, mély benyomást gyakoroltak a hallgatóságra. Kirtz ur Cservári szerepében jól alakított: mint aglegény nagybácsi, sokszor derűtséget keltett. Koch ur, Gézát a fiatal szerelme oly közvetlenséggel játszotta, hogy meglátszott rajta, hogy a szerelem iskolájának még nem rendes hallgatója; ez is csak a darab előnyére szolgált. A függöny legördültekor — a szereplőket, többször hívták elő.

Pár percznyi szünet után Moser vigjátékára a „Kukli prédikációkra“ került a sor. A közönség az első jelenettől fogva végig folytonos derűtséggel hallgatta a szereplőket s megkaczagta a sokszor találo fordulatokat. Kremzir Alice k. a. Rózsa szerepében mint fiatal asszony, aki férje figyelmetlensége folytán az ő ideális felfogásával — mellőzést lát — nehéz szerepében egyszer mint fenyegető — majd boldogságtól sugárzó arczal — kitűnően alakított. Keresetlen játékkal a valóságot teljesen sikerült elhitetni. Hogy csinos volt, arról bizonyítványt állit ki minden hallgatója.

ilyenkor, s ime a kenyeren, melyet az édes anya a kendőből kibujtatott leánykájának szeretettel odanyújtott, nem volt vaj, mint máskor.

Ám a kedves kis csöpség leányka szó nélkül harapott be mégis abba s jóízűen majsolta éppen, mikor mamája avval a kérdéssel fordult hozzá, hogy:

— Nos, kicsikém, miről beszélt ma a karácsonyi színidő kezdete előtti utolsó tanításon a tanító néni?

Bözsike lenyelte a falatját, aztán azt mondta, hogy:

— A Jézuskáról.

A szegény, halvány arczu asszony a feleletre csak egy fájdalmas sóhajással volt képes válaszolni.

— A Vargák Sárkája pedig az, mondta, folytatá vallomását Bözsi, hogy mihozzánk az idén alig ha eljön a Jézuska. Hát igaz volna e ez anyám?

Az édes anya letette erre a kötést, ölébe vette leánykáját s annak arczát, haját simogatva, bizony elég fájdalmas hangon mondta, hogy:

— Lásd, virágszálom, azt biztosan nem lehet tudni. Gondold csak meg, szí-

Ügyes kezekbe került Mókáné szerepe, melyet Weisz Cecil kisasszony játszott. Olyan hüen adta komikus szerepét, hogy akárhány férjuram reá ismerhetett házartos élete párjára. Mindenesetre nagy áldozat egy fiatal leánytól vén perlekedő asszony szerepét elvállalni; de méltó jutalmát elnyerte: nyílt színen is aratott tapsokat. Különben az öt közlebről ismerők már előbb is tisztában voltak — nagy képzettsége — és szép tehetségéről.

Stern Poldin k. a. Gyöngyösnét — az okos furfangos — férje eszén tulajdó asszony szerepébe jól feltalálta magát. Rövid szerepében nagyon tetszett.

Weisz Arthur — az árfolyamokat tanulmányozó fiatal kereskedő férj (Feles) természetes játékkal teljesen otthonosan érezte magát. A szerepét is tudta.

Fuchs József kacagató volt Móka szerepében, megjelenésével, sikerült maskirozásával általános derűtséget keltett; az „ü“ játék is sikerült.

Dózsa Sándor Gyöngyös szerepét kitűnően adta, a közönség tapsokkal jutalmazta a papucshős — barátait oktató jól maskirozott — fiskálist. Az összejáték sikerült volta — valamint az egész társaság szervezése és a rendezés Stern Lajos ur érdeme.

Meg kell emlékeznünk e helyen is Epstein Mórné urnőről — ki a színelőadás eszméjét felvetette s ki úgyszólván az egész mulatság megteremtője. Fáradhatlan buzgalomával mint a nőegylet pénztárnoka elévülhetlen érdemeket szerzett. Ő a lelke az egyletnek — a szó szoros értelmében fáradozik a szegényekért.

A színelőadást tánc követte, mely a reggeli órákig tartott.

— **A barosi iparos és kereskedő ifjuság malatsága.** A Barosi Jótékony Nőegylet működvelői után hétfőn az iparos és kereskedő ifjakból álló működvelők iránt hálás közönségünk ez alkalommal is zsufolásig megtöltötte a színházat, de akik ott voltak, mindnyájan jól mulattak, a működvelők derekasan megállták helyüket. Színre került ugyanis Abo-

vem, hogy sok, rengeteg sok gyermek van a világon, s hogy mennyit kell a Jézuskának futkosni, fáradni, különösen ilyen rossz időben a milyen most van. Bizony nem csuda, kis lányom, hogy a hóban, a szélben ide-oda futkosó szegény Jézuska, itt-ott egy-egy gyerekhez el se jut.

Igy szólva a szerető anya, mit tudom én, talán a szegény Jézuska feletti szánalmában-e, de könybe lábbadt szemekkel nézett gyermeke arczába, akiből a hallottakra kifakadt a panasz, hogy:

— Hát akkor . . . akkor én hiába voltam én jó egész esztendőben, hiába kaptam az iskolában csupa 1-eseket . . . hiába . . .

— Jaj, lelkem, gyermekem, szólalt meg ujra nekéz érzéssel az anya és tette Bözsikét a földre, neked jónak kell lenned karácsonyi ajándék nélkül is, hogy örömmel tekinthessen le reád az égből édes, jó apád, aki oly beteg volt, aki annyit szenvedett . . .

És . . . és Bözsike nagyot sóhajtvá, letelepedett a sarokban álló gyerekasztalhoz, amelyen a könyve, palatáblája volt és előszedegette ócska játékszereit.

nyi régi kitűnő népszínműve, a Betyár kendője, Stejnerth Zsigmond rendezése mellett. Jó játékkal különösen kitűntek Puffler Czilike kisasszony, az özv. Ónadi Kulesár Nagy Istvánné szerepében, ki elég otthonosan mozgott a színpadon s hosszu szerepét kellő érzéssel, ügyes mimikával tudta játszani. Fuchs György mint Ónadi Kulesár Nagy Ferencz kitűnő komikával alakította szerepét s jóízűen megtudta kacagtatni a közönséget. Elég elevenen játszott Preisach Géza is Andó ügyvéd szerepében. Tóth Pál mint számadó jól énekelte a szép népdalokat, kellemes hangját szívesen jutalmazták tapsal. Szépen dalolt Rosenberg Elza kisasszony is a Buziék Zsófi lánya szerepében, szóval a szereplők játékaival meglehetünk elégedve s a mi fő, szerepüket jól tudta mindegyik. Dicséret illeti még Stejnerth Zsigmond rendezőt, ki hetek óta odaadó szorgalommal tanította be a szereplőket. Előadás után a fiatalság s a közönség nagy része bevonult a kaszinó táncztermébe, hol kitűnő hangulat mellett a késő reggeli órákig folyt a táncz. Felülfizettek a mulatságon: gróf Széchenyi Ferencz 10 kor., dr. Piszár Antal 10 kor., Stern Lajos 6 K. 60 fill., Sárközy György, Lehner Vilmos 5—5 kor., Bannovszky Gyula, Breuer Ferencz 4—4 kor., Kumerics N., N. N. 1 K. 80 fill., Szatnik Károly, Somogyi János, főt. Huber Gyula 80—80 fillér. Koch N. 40 fill. Összesen 51 kor. 20 fill., melyért hálás köszönetét fejezi ki az ifjuság.

— **Egyházi kinevezés.** Hamvay Antal volt baresi, legutóbb suuri kápián a veszprémmegyei Jásd község plebánosává neveztetett ki. Hamvayt tisztelet és szeretet környezte körünkben, sajnáltuk távozását s ép úgy örvendünk most előléptetésének.

— **Közgyűlés.** A Baresi Kaszinó f. évi január hó 26-án d. u. 2 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melynek tárgyai a következők: 1. A választmány évi jelentése. 2. A számvizsgálók feletti határozathozatal. 3. A választmány és számvizsgálók választása. 4. Esetleges indítványok feletti határozathozatal.

Meg látszott az arcán, a homlokán, hogy erősen dolgozik, tépelődik. A babájának bizony be van már törve az orra de . . . de hát azért szép baba, jó baba, okos baba az. A képes könyve egy kissé megromogódott, az igaz, de azért mind meg van még benne a sok szép, hasznos állat, a sok pompás, okos versecske.

A könyv edényeiből is hiányzik ugyan egy-két darab . . . de hát egy tányérral, fedővel több, vagy kevesebb, úgy se valami nagy szerencsétlenség. Emiatt bizony nem volna érdemes a kis Jézuskának, ha csunya, rossz idő volna, a picziny lábacskaikat fárasztani, átáztatni a hóban, meghűteni a fagyban. Majd csak meg lesz ő ezekkel az ócska játékszerekkel is a jövő karácsonyig, és jó lesz ő ajándék nélkül is mindig. Hajl! pedig be szép is egy amolyan ragyogó karácsonyfa, tele jókkal, szépségekkel, ékességekkel, édességekkel.

Lehet-e csudálni, hogy a kis Bözsi az ő „ócskaságaival” babrálva, nagyot sóhaj, s úgy tekint fel anyjára, akinek az ajkait forróknak, kezeit olyan hidegeknek érezte az imént.

(Folyt. köv.)

— **A Baresi Kerékpár-Egyesület** f. hó 26-án vasárnap délután tartja közgyűlését saját helyiségében.

— **A Baresi Olvasókör** újra alakulása után csütörtökön, e hó 9-én este tartotta első választmányi közgyűlését. Fried Lajos elnök üdvözlővén a választmányt, meleg szavakban kéri lelkes támogatásukat s a gyűlést megnyitja. Ezután Gróf Mihály egyleti jegyző felolvasta a legutóbbi gyűlés jegyzőkönyvét, melyet a választmány tudomásul vett. A közgyűlés második pontjában elhatározatott a könyvtár részére 3 tagu felügyelő bizottság választása. A gyűlés harmadik pontja a kör helyiségeibe való acetelin világítás beruházása körül forgott, mely tekintetben Wertheim József vállalkozóval egyezsége léptek s elhatározatott, hogy a régi alkalmatlan lámpák helyett már ez év február első napjában új acetelyin lámpák fognak világítani. A gyűlés negyedik pontjában elhatározatott, hogy dr. Kronberger Adolf védnöksége alatt február 10-ikén táncmulatságot rendeznek az acetelyin világítás beruházási költségeire. A mulatság rendezésére nyomban 6 tagu bizottság neveztetett ki, akik legközelebb összeülnek a további intézkedések megbeszélésére czéljából.

— **Táncmulatság.** A babócsai ifjuság f. hó 25-én a szegény iskolás gyermekek felruházására a „Vademmer” szállóban zártkörű táncmulatságot rendez, melyre a belépődíj személyenkint 1 K., családjegy 2 K. 40 fill. Kezdeté este 8 órakor.

— **Táncvizgalom.** A Csokonyai Iparkör f. hó 25-én a Pittner féle vendéglő nagytermében saját könyvtára javára táncvizgalmat rendez. Belépődíj személyenkint 80 fillér, családjegy 2 korona. Kezdeté este 8 órakor.

— **Felette fontos** minden háztartásnak, mint egy kitűnő eredménnyel alkalmazható, sokoldalú háziszer, a Vértes gyógyász. Sósborsszesze, mely használatban a leghatásosabb.

CSARNOK.

Somogy vármegye multját illető feljegyzések.

Dr. Csánky Dezső Magyarország történelmi földrajza, főt. Csányi Ferencz somogymegye multja füzete nyomán írta:

Héjjas Dániel.

(Folytatás.)

1406 évben Zent Erzsébet (Berzence Szentá és Atád között) de hol a helye?

1469 évben Bélavár mint erősség szerepel.

1395 évben Kálmáncsehi erősség — 1280 évben mint Villa (Següsd megyében)

1397 évben Valkó (Tarnóca, Bares és Babócsa között említették. Hol a helye?

Bát (Bath) 1454-ben mint vár említették, hol, merre feküdt?

Berzence 1481-ben is erősség volt a Lorantfiak később Forster családjé.

Csurgó — a mai Csurgó — 1448-ban erősség 1492-ben az Vránai perjelség birta.

Fejérvő 1396-ban említették — Köröshegy környékén állhatott.

Gerecz 1467-ben Csipi András birta — Marczali birtok volt, Bares és Babócsa körül lehetett, meglehet a Dráván túli részén somogynak.

Kaposujvár — Kaposvár — ezt Rupal várnak is nevezték 1403-ban már vár és erősség volt.

Lak 1490 táján Korvin Jánosé volt, hihető a mai Örege-Lak volt.

Pata 1433-ban Pata mező város mellett volt.

Somogyvár 1344-ben az Anjon királyok idejében már vár és erősség.

Szenyér 1464 Anthymi családé volt, 1471-ben 25 nap alatti lerombolása lett elrendelve, de még 1482-ben fennállt.

Sziget — Ziget — 1464-ben Baranya megyéhez számították.

Zákány 1325—1445-ben fele részben Hunyady János kezében volt.

Ez erősségek és várak közül többnek még helyét sem lehet megtalálni. Volt ugyan több erősség is p. Hedrahely, várromjai felismerhetők, de ez a Hunyadyak idejében mint vámhely és város említették. Általában Somogy megye mint határszéli megye több földvárakkal — ideiglenesen megerősített helylyel birt. Vizvár, Béla vár, Kupavár vagy már ez idő előtt megszűntek erősség lenni, vagy utóbb lettek várrá erősséggé.

Somogymegye városai.

25 nevezetesebb városáról van említés téve Dr. Csánky könyvében; ezek:

Atád 1382-ben már mint város, Erzsébet királyné Següsd megyei birtokaképpen említették.

Babócsa (Babócha) 1348-ban az Anjonok idejében is mezőváros 1369-ben a Babócsai családé 1398-ban a Marczali családé lett, miután a Babócsai család magban szakadt; apátsága még 1536-ban is említették, ide tartoztak 1498-ban: Komlós(d), Zederog, Netécs, Deese, Péterhida, Nyéres és a három Kaszó.

Bélavár 1399-ben Oppidum Belawar, 1469-ben fehérvári káptalané volt.

Bonnya 1229-ben mint város. A fehérvári prépostságé volt 1536-ban.

Csurgó — Chergou — Zergo — Chorgov néven említették 1193 évben.

Hedrehely — Hederhely 1339-ben mint Oppidum Hedrehel — ekkor kapták János mester fia I. Károlytól cserébe más birtokért.

(Folyt. köv.)

Nyiltér.*

A repülő ponty.

A szombati hetipiaczon történt, hogy egy uri ember a halásztól 3 pontyot vásárolt, lévén a halásznál 4 drb. ponty. De most egy csuda történt: ugyanis a 3 ponty elvitele után még egynek ott kellett volna maradni, de az csudálatos módon elrepült. — De hát ki által? Egy ur által.

Ferber Ede.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Löwy Márkus Fiai esokonyai vegyeskereskedőknél egy jó házból való flu tanonozul alkalmaztatik.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindnyájan, kik érte irnak, díjtalanul kapnak egy próbaküldeményt és egy száz oldalas könyvet, postán, jól becsomagolva. Ez a legesodálatraméltóbb „Csoda gyógyszer”, mely eddigelé is ezer és ezer embert mentett meg, kik ifjúkori kiesapongásaik következtében némi betegségekben és elvesztett férfi-erőben szenvedtek.

Ezen okból határozta el az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyszert, egy magyarázó könyv kíséretében ingyen küldeni. Ezen házigyógyszerrel a betegség otthon is gyógyítható. És mindazok, kik ifjúkori hibás életmód, kiesapongások folytán krónikus bajokban és szellemi gyengeségekben szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat.

A gyógyszer közvetlen a beteg idegekre és szervekre hatván, csodálatra méltó eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és ifjak irhatnak a „State Medical Institut”-nak, az alább jegyzett címre, ahonnan a csomag azonnal meg fog nekik küldetni.

Az intézet első sorban azokat óhajtja megmenteni, kik gyógykezelés végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbaküldemény mutatja, hogy mily könnyen gyógyulhatunk ki otthon is ezen borzasztó betegségből. Az intézet kivételt nem tesz, mindenki irhat a gyógyszerért bárhol is, magyarul, mire neki postafordultával, diskreció alatt, ingyen egy gyógyszerküldemény magyarázó könyvvel együtt, küldetik meg.

Irjon Ön még ma. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartamát senki sem gyanítja.

A levél következőképpen czimzendő: **State Medical Institute, 6906. Elektron Building, Fort Wayne, Ind., Amerika** és minden levél bérmentesítendő.

A köhögést csillapítják a jól bevált és jólizű

KAISER-féle Mell-banbonok

2740 közjegyz. hitelesített bizonyítvány tanuskodik biztos hatásáról

köhögés-, rekedtség-, hurut- és elnyálkásodásnál.

A nem valódi visszaütésítendő. Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: **SCHÖN RICHÁRD** gyógyszerertárában **BARCSTELEP,**

Előkelő bevásárlási forrásai:

Új! Aranyozó, melyvel mindenki azonnal moshatóan új aranyozhat: tükör- és képkeret, szobrot, virágszállt, templomeszállt stb. — Egy üveg csattal 80 kr., 1/2 literes üveg frt 1.50, 1 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-czikkék, gyermek-játékszerek, háztartási- és ebédülő asztal-kellékek, utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felül nagy, képes árjegyzéket bérmentve küld.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf ter.

NÖTHLING VILMOS magkereskedőnél

Budapesten, Calvin-tér 9.

kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakereti, vetemény- és virágmagvak. *

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Dupla villanydelejes kereszt vagy

csillag R. E. 86967. sz. Gyógyító és felüdti jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma** (nehéz lélegzés), **álmatlanság, fülzúgás, nehéz haladás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza,** valamint minden **idegbetegség**nél. Azon beteg, aki 86967. sz. készítmény által legkezebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmi sem használ, ott kerem az én készítményemet megkísérletni: meg fogják gyógyulni készítményem biztos hatásáról. **A kis készítmény 4 kor. A nagy készítmény 6 kor.** Könnyebb betegségeknek, idült betegségeknek alkalmas. A központi elosztóhely székelyudvarhelyi vágy el-ldes fiókoszt a bel-és külföldi részére: **MÜLLER ALBERT** BUDAPEST, Vadász-utca 42/H. O. Kálman-utca sarkán.

„Védjegy,”

F E R E N C Z PÁLINKA (SÓSBORSZESZ)

Vértés gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében egy külső, mint belső használatra mindenekelett legjobban alkalmas; különösen is a most annyira kedvelt gyurómódszerre (masszage). Kitűnő sikerrel használtatik **köszvény, csusz, meg-hűlések** ellen, **bemulások, ficzámoknál, gyulladás és kelésnél** továbbá a **fejbőr erősítésére,** valamint a **száj tisztítására: belsőleg, gyomorgörcs, rosszullét, fejfájás** stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általában sokat gyóglóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt végyegyvel. Egy üveg 30 fill. 1 és 2 korona. Kapható a gyógyertárakban, drogueriákban és fűszerkereskedésekben, Barcs: **Dorner S.** urnál s általában ott, hol plakátok a fenti végyegyvel láthatók. Valamint közvetlen

VÉRTES L. „SAS”-gyógyszertárában LUGOSON.

1-50.

Kitüntetve az 1900. párisi világkiállításon a anyáremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)

Hadsereg-szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

es. és kir. udvari hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchid-utca 5. szám.

saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett) Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedük vonóval — — 3 frttól 15 frtig.
Mesterhegedük vonóval 15 frttól 300 frtig.
Gordonkák vonóval — — 8 frttól 150 frtig.
Nagy bögök vonóval — 28 frttól 100 frtig.
Fuvolák — — — — 2 frttól 100 frtig.
Szárnykürtök trombita helikon stb. 12 frttól feljebb
Czimbalmok — — — — 35 frttól 300 frtig.
Rákóczy-tárogatók — — 30 frttól 60 frtig.

Elpusztíthatlan **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, kitűnő erős hangú 10 frttól 80 frtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

17-17

Nyom. a barcsi könyvnyomdában.